

Jokelan pappila
Kalajoki

Pappila on seisonut Kalajoen rantatöyräällä jo yli 400 vuotta, josta joella kulkijat ovat sen helposti nähneet. Virkatalossa oli väkeä viljelemässä laajoja tiluksia ja sieltä levisivät monet viljelyn uudistukset pitäjään. Rakennukset ovat paikalla vaihtuneet, milloin tulen tuhoamana, milloin väistyneet uuden tieltä. Nykyinen pappila rakennettiin kirkkoherra Jacob Simeliuksen toimesta paikalleen vuonna 1802. Rakennuksen kohtalo oli vaakalaudalla 1959, jolloin ratkaistiin onko se korjattavissa. Vuoden 1960 laajojen korjausten jälkeen elämä jatkui vilkkaana kuten ennenkin. 24.11.2011 syttynyt tulipalo aiheutti kuitenkin laajat vahingot, jonka jälkeen rakennuksen huolelliset korjaus- ja muutostyöt virkatalosta virastoksi alkoivat seurakunnan toimesta.

Kirkkoherra Rauli Jokela kertoo pappilan pelastuneen kun ohikulkija oli huomannut hormista nousevan savun ja kiinnittänyt siihen huomiota ihmetellen kuka oli taloa lämmittämässä. Palokunta hälytettiin välittömästi paikalle kun talon väki sai savusta tiedon - viime hetkillä. "Jos talon hormoneihin savua pukanut tulipalo olisi päässyt tuonne yläpohjaan kunnolla, niin olisihan tämä mennyt kokonaan", huokaa kirkkoherra. Palokunnan lähdettyä

näky pappilassa oli lohduton, talo oli täynnä märkää rojua ja vettä oli vielä monessa paikassa. Jo seuraavana päivänä hänelle oli selvää, että talo kunnostettaisiin, eikä purkaminen edes käynyt mielessä. "Pappilaan suunniteltiin isompaa remonttia muutama vuosi aiemmin, mutta silloin katsottiin, etteivät rahat siihen piisaa", kertoo pappilan korjaustöitä valvonut Aarne Nikula. Nyt siihen oli pakko ryhtyä rivakasti, etteivät sammutusvedet aiheuttaisi rakennukseen lisävaurioita. Vaurio-kartoituksissa kävi ilmi, että palon ja sammutustoimien aiheuttamat rakenteelliset vahingot rajoittuivat palon välittömään läheisyyteen. Suurimmat tuhot kuitenkin syntyivät savusta ja sammutusvedestä. "Onneksi paloturvallinen arkisto säilyi täysin vaurioitta", kertoo Rauli. Tilojen kuivatus ja niiden tyhjentäminen kastuneesta tavarasta aloitettiin välittömästi, kun korjauksien vaatimia suunnittelutöitä aloiteltiin.

Aiemmat suunnitelmat pappilan muuttamisesta kokonaisuudessaan virastotaloksi otettiin esille ja korjaus- ja muutossuunnitelmia tuli tekemään arkkitehti Jorma Teppo.

Hyvin varhaisessa vaiheessa suunnittelua mukaan tulivat myös museoviranomaiset ja kaupungin edustajat, joiden kanssa keskusteltiin mihin suuntaan töitä lähdetään viemään. "Museoviraston edustajat teroittivat hyvin tarkkaan meille, että ulkokuoren on säilyttävä ennallaan ja sisällekin tehtävät muutokset on pyrittävä

60-luvulla taloon rakennettu betonikellari oli tehty siten, että hirsien ja perustusten väliin päässyt vesi ei olisi millään päässyt kuivamaan. Samalla tehtiin myös laho- ja palovaurioiden vaatimat hirsikorjaukset.

”Mikään vanha ei säily, jos sitä ei käytetä.”

Korjaukset ja muutokset tehtiin vanhaa kunnioittaen, käyttäen alkuperäistä vastaavia materiaaleja. Yläkerran tilat otettiin kokonaisuudessaan käyttöön työtiloiksi ja nyt kaikille kirkkoherranviraston työntekijöille on saatu viihtyisät työtilat. ”Museota tästä ei kuitenkaan haluttu tehdä, vaan toimiva ja turvallinen työympäristö”, toteaa kirkkoherra esitellessään uusia työtiloja. Palo- ja työturvallisuus, lämpötaloudellisuus ja työtilojen viihtyisyys otettiin huomioon korjauksia tehdessä ja talossa työskentelevä henkilökunta onkin silminnähtäen tyytyväinen uusiin tiloihinsa.

Kun pohdimme korjaamisen kustannuksia, toteaa talouspäällikkö Liisa Ukonaho, että kalliiksihan korjaus tuli, mutta se oli sen arvoista. ”Kyllä ihmiset ovat kuitenkin sitä mieltä, että rahat eivät menneet hukkaan, niin työntekijät kuin seura-

pitämään mahdollisimman vähäisinä”, kertoo Aarne. Vanhasta rakennuksesta ei ollut säilynyt piirustuksia, joten tiloja mitattiin puhdistustöiden edetessä. Puhdistustöiden aikana talosta poistuivat 60-luvun remontin muovimatot, seinälevytykset ja alapohjan Toja-levyt. ”Ensimmäinen kesä raivattiin aivan pakkasten alkuna”, hän jatkaa. Rakenteita avattiin töiden yhteydessä ja siinä vaiheessa huomattiin, että taloon oli vaihdettava alin hirsikerta kokonaan.

kuntalaisetkin”, hän sanoo. ”Ja epäilijöille minä sanon aina, että teimme työtilat seuraavaksi kahdeksisadaksi vuodeksi”, nauraa kirkkoherra.

”Kyllä meillä on kadehtijoita käynyt, että tällaiset tilat kun saisi työtiloiksi”

Korjaustöiden yhteydessä löydettiin vanhat salin katon koristemaalaukset, joiden olemassaolosta ei edes ollut tietoa. Nyt ne on jätetty osittain esille muistuttamaan talon historialta. Kokouskäytön lisäksi pappilan salissa on jo vihitty useampi pari ja moneen muuhunkin käyttöön se sopii. ”Kastetilaisuuksiin, muistotilaisuuksiin, seuroihin ja muihin kokoontumisiin on tätä ulkopuolisillekin vuokrattu”, listaa Liisa. Taloon alakerta on muutettu henkilökunnan sosiaalityötiloiksi sekä seurakuntalaisten harrastetiloiksi. Korjaustöiden valmistumisen jälkeen tiloihin tutustuneet museoviranomaiset olivat työn jälkeen tyytyväisiä. ”He ottivat valokuvia malliksi joka huoneesta ja sanoivat, että näin voisi korjaukset tehdä”, nauraa kirkkoherra Rauli Junttila.

Pappilasta kirkkoherranvirastoksi

Rakennusvuosi: 1802

Korjausvuosi: 1960

Muutosvuodet: 2011-2012

Rakentaja: Kalajoen seurakunta

Pääsuunnittelija:
arkkitehtitoimisto J Teppo Oy

Osoite: Plassintie 2, Kalajoki

Lähteet: RKY Museovirasto, kirkkoherra Juhani Kajavan juhlapuhe, 2002, Jokelan pappilan saneeraus 2011-2012, Aarne Nikula, Rauli Junttilan, Aarne Nikulan ja Liisa Ukonahon hastattelu 2013.

Teksti, taitto ja kuvaus: Harri Ryyänen

European rakennusperintöpäivät
Dagarna för Europas byggnadsarv
European Heritage Days

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus